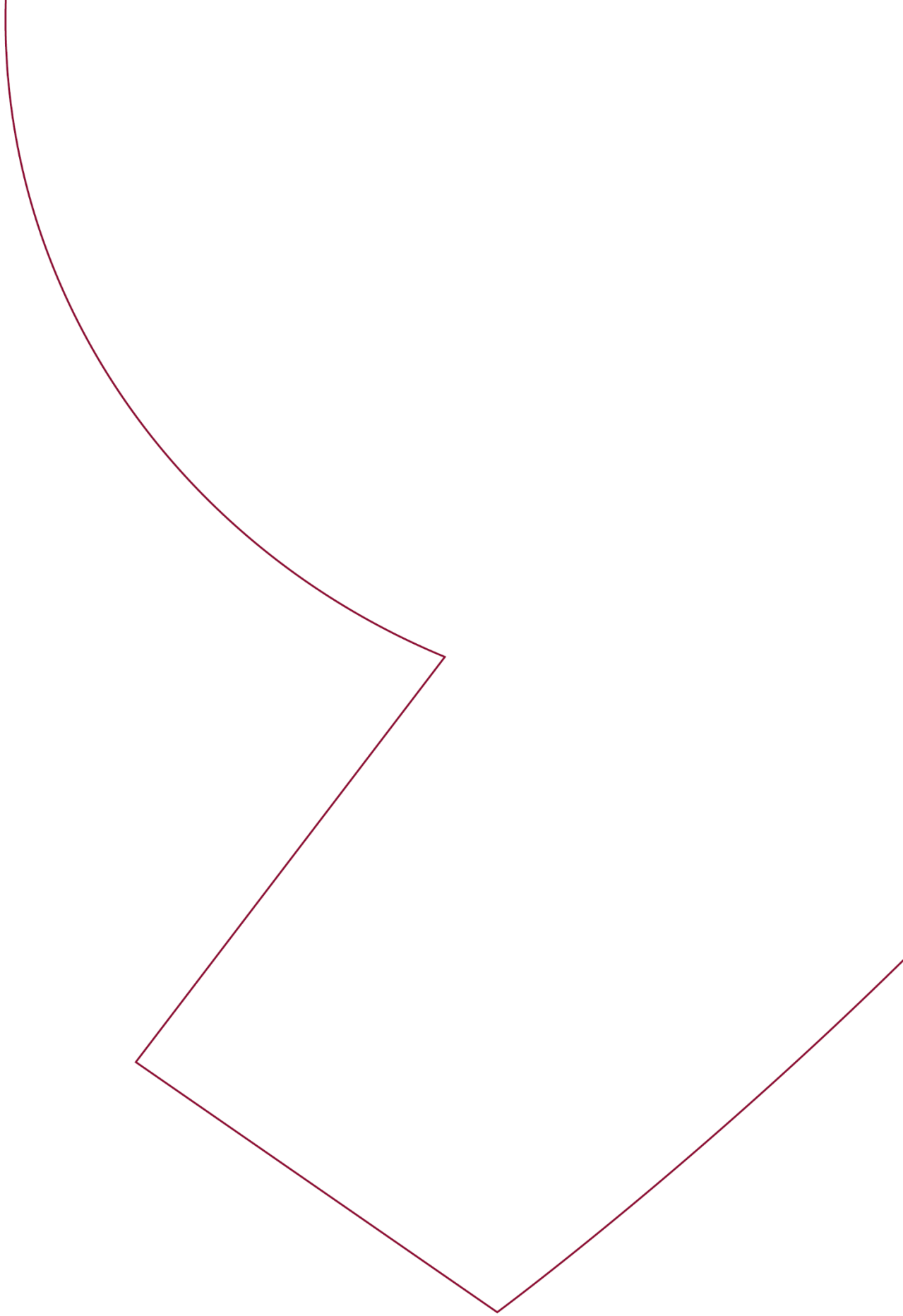

BEOORDELINGSRAPPORT

Instelling met erkenning ITK

hbo-bacheloropleiding
Communication and Multimedia Design
voltijd

Hanzehogeschool Groningen

BEOORDELINGSRAPPORT

Instelling met erkenning ITK

hbo-bacheloropleiding
Communication and Multimedia Design
voltijd

Hanzehogeschool Groningen

ISAT: 34092

Hobéon Certificering en Accreditatie

Datum

25 februari 2025

Auditpanel

Drs. S. de Kruijk MEM
M. Rietbergen MA
Drs. J. Ossewold
V. Verbiest

Secretaris

Drs. G. Broers

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	2
3.	INLEIDING	4
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	7
5.	EINDOORDEEL	22
6.	AANBEVELINGEN	23
BIJLAGE I	Scoretabel	24
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	25
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	28
BIJLAGE IV	Panelsamenstelling	29

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hanzehogeschool Groningen
Status instelling	Bekostigd
Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, 26 februari 2018
Naam opleiding	Communication & Multimedia Design
Opleidingscode (ISAT)	34092
Oriëntatie opleiding	Hbo
Niveau opleiding	Bachelor
Graad en titel	Bachelor of Science
Aantal studiepunten	240 ECTS
Afstudeerrichtingen en specialisaties	-
Locatie	Groningen
Variant	Voltijd
Onderwijstaal	Nederlands
Werkt de opleiding met leeruitkomsten, en zo ja, in welke variant(en) van de opleiding?	Neen
Datum audit / opleidingsbeoordeling	11 december 2024

2. SAMENVATTING

Studenten die de opleiding Communication and Multimedia Design (hierna: CMD) hebben afgerond, werken aan het ontwerpen en ontwikkelen van interactieve media-ervaringen, waarbij zij zich richten op gebruikersbehoeften en -voorkeuren. Dit omvat het ontwikkelen van concepten, het maken van prototypes en het uitvoeren van ontwerpend onderzoek. Afgestudeerden komen onder andere terecht bij ontwerpbureaus of bij overheidsinstellingen. Een deel van hen betreedt de arbeidsmarkt als ZZP'er.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

CMD baseert de door haar beoogde leerresultaten op het meest recente beroeps- en opleidingsprofiel uit 2021. Dit profiel is landelijk breed gevalideerd en vastgesteld. Dit profiel is mede opgesteld in nauw overleg met het International Network of Communication & Multimedia Design. De beoogde leerresultaten voldoen aan de vereisten van oriëntatie en inhoud; ook refereren zij wat niveau betreft aan het bachelorniveau (NLQF, niveau 6), zo stelt het auditpanel vast. Onderzoek is op gedegen wijze in het opleidingsprofiel verwerkt. De Groningse 'kleur', ervaring creëren, individuele profilering en maatschappelijke betrokkenheid, is waarneembaar in de beoogde leerresultaten. Studenten krijgen de gelegenheid om zich internationaal te oriënteren in het vakgebied. De relatie met het werkveld en met de lectoraten is goed. De werkveldadviescommissie neemt haar taken serieus en adviseert de opleiding gevraagd en ongevraagd. Recente ontwikkelingen in het vakgebied vinden mede hierdoor hun weg binnen de beoogde leerresultaten. De opleiding ontwikkelt zich op onderdelen verder en ziet daarbij een aantal 'uitdagingen' waaronder op het terrein van AI en de onderzoekscomponent, waar zij ten tijde van de audit aan werkte. Het auditpanel moedigt de opleiding aan om hierop versterkt in te zetten.

Gelet op bovenstaande weging, beoordeelt het auditpanel standaard 1 als voldoet.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

CMD beschikt over een goed vormgegeven curriculum op bachelorniveau dat inhoudelijk een juiste vertaling is van de beoogde leerresultaten mede opgesteld door het International Network of Communication & Multimedia Design. Het biedt studenten vakinhoudelijk voldoende houvast om na afstuderen te starten als CMD'er in het werkveld. De opleiding heeft de competenties, afgeleid van de beoogde leerresultaten, op adequate wijze verder uitgewerkt; de onderzoekscomponent is in het curriculum verwerkt. Er is verder sprake van (1) een in opbouw goed vormgegeven curriculum met verschillende leerlijnen en van (2) samenhang tussen de verschillende modules. Het curriculum is zodanig vormgegeven dat, waar mogelijk, de praktijk en de daarin voorkomende beroepssituaties en -handelingen consequent als uitgangspunt voor het onderwijs dienen. CMD kan, vanuit haar unieke maatschappelijke benadering, naast maatschappelijke ook zakelijke en commerciële vraagstukken oppakken waarbij het maatschappelijke leidend is in plaats van andersom.

De opleiding heeft oog voor de variëteit in opdrachten en leeractiviteiten; activerende werkvormen hebben daarbij een prominente plek. Het verwerken van 'Ondernemen' in het curriculum is een prima initiatief, met name omdat afgestudeerden meer dan eens het ZZP-schap ambiëren. De opleiding heeft de begeleiding van studenten op adequate wijze vormgegeven maar het vraagt wel om permanente aandacht om studenten ertoe te bewegen aan studieloopbaanbegeleiding deel te nemen. De voorzieningen zijn *up to date* en passend bij een CMD-opleiding. Internationalisering is goed verwerkt binnen de opleiding maar ook hier geldt: motiveer studenten om zich ook internationaal te oriënteren. Het *Honours*-programma is een goed initiatief om bachelorstudenten een niveau hoger te laten aantikken in hun opleiding. Het docententeam is geëquipeerd om de hen toebedeelde studieonderdelen te verzorgen, zowel wat de theorie- als wat de praktijkcomponent betreft.

Gelet op bovenstaande weging, beoordeelt het auditpanel standaard 2 als voldoet.

Standaard 3. Toetsing

Het auditpanel stelt vast dat CMD beschikt over een systeem van toetsen en beoordelen, dat validiteit, betrouwbaarheid en, voor studenten, transparantie garandeert. Ook de variatie in toetsvormen, met authentieke opdrachten uit de beroepspraktijk, heeft de opleiding goed op orde. De opleiding heeft voor ieder studieonderdeel op basis van de set beoogde leerresultaten specifieke leeruitkomsten¹ geformuleerd. Om valide en betrouwbare toetsing mogelijk te maken, hanteert de opleiding toetsmatrijzen. De beoordeling in de stageformulieren kan volgens het auditpanel navolgbaarder. Het auditpanel is tevreden over de wijze waarop CMD de kenniscomponent, in het bijzonder de toetsing ervan, monitort. Zowel de, door het management adequaat gefaciliteerde, examen- als de toetscommissie op instituutsniveau, kwijten zich op consciëntieuzen wijze van hun (deels wettelijke) taken. Het auditpanel is tevens te spreken over de kalibreersessies binnen CMD waarbij docent/ontwikkelaars/beoordelaars en leden van de examencommissie zijn betrokken. Het beoordelingsproces rondom het afstuderen is inzichtelijke vormgegeven. De initiatieven die de opleiding neemt bij het afstuderen, sluiten aan op studentgecentreerd onderwijs.

Gelet op bovenstaande weging, beoordeelt het auditpanel standaard 3 als voldoet.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

CMD levert over de volle breedte studenten af, die beschikken over de vereiste beoogde leerresultaten. Dit blijkt niet alleen uit het optreden van de studenten waarmee het auditpanel tijdens de audit sprak, maar ook uit de geselecteerde vijftien afstudeerproducten die het auditpanel bestudeerde en beoordeelde. Het werkveld, de alumni inclusief, zijn te spreken over het functioneren van afgestudeerden in de beroepspraktijk.

Gelet op bovenstaande weging, beoordeelt het auditpanel standaard 4 als voldoet.

Eindoordeel:

Het auditpanel heeft een CMD-opleiding beoordeeld, die beschikt over een goed vormgegeven curriculum, afgestemd op landelijk afgesproken leerresultaten. Studenten studeren na een nominale studieduur van vier jaar af op bachelorniveau, om vervolgens het voor de opleiding relevante werkveld met voldoende kennis en vaardigheden te betreden. CMD beschikt over een team docenten dat in staat is om zowel de theorie- als de praktijkcomponent op een adequate wijze te doceren. Het afstudeerproduct representeert het bachelorniveau en sluit aan op de wensen en eisen van het werkveld. Dat werkveld is tevreden over CMD-afgestudeerden, zowel wat vakinhoud als wat niveau betreft.

Het panel adviseert de NVAO om de HBO Bacheloropleiding Communication and Multimedia Design (CMD) van de Hanzehogeschool Groningen in de variant voltijd te accrediteren voor de periode van zes jaar.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter op 25 februari 2025.

¹ De voltijdvariant van de opleiding werkt per studieonderdeel met vakspecifieke leeruitkomsten. Dit is niet identiek aan de wijze waarop de term in de wetgeving is opgenomen ('Wet leeruitkomsten hoger onderwijs'). In de opleiding is géén sprake van eenheden van leeruitkomsten die op leerwegaafhankelijke wijze kunnen worden ingevuld.

3. INLEIDING

Hanze Groningen, een korte profielschets

De bacheloropleiding CMD maakt deel uit van het brede aanbod aan hbo-opleidingen van de Hanze Groningen. In deze rapportage wil het auditpanel de missie van de hoger onderwijsinstelling niet onvermeld laten: het vergroten van de kracht van de regio in samenhang met het leven lang ontwikkelen van mensen'. Een missie die CMD uitwerkt in haar visie: het samen met de omgeving en in leergemeenschappen organiseren van onderzoekend leren en innoveren. Centraal staat hierbij onder andere de versterking van een leefbaar en duurzaam Noord-Nederland. Hieraan gekoppeld zijn de strategische thema's van de Hanze Groningen: Energie, *Healthy Ageing*, Ondernemen en *Sustainable Development Goals*. De Hanze ontving in 2018 een positief oordeel voor de Instellingstoets Kwaliteitszorg.

De CMD-opleiding

CMD is onderdeel van het Instituut voor Communicatie, Media & IT (SCMI) binnen de Hanze Groningen. De opleiding zoekt aansluiting bij de missie en visie van de Hanze Groningen. Zo wil zij een bijdrage leveren aan de huidige maatschappelijke vraagstukken op het terrein van energietransitie, armoede en laaggeletterdheid. Meer in het bijzonder, zoals de opleiding in haar door het auditpanel bestudeerde Zelfevaluatie reflectie schrijft, wil zij *'een steentje bijdragen aan het strategische plan van de Hanze door zichtbare impact te creëren in de regio en mede inhoud te geven aan de opgaven rondom onze maatschappelijke opdrachten zoals Digitale Transformatie'*.

Daarnaast kent SCMI een eigen missie, ontleend aan de missie van de Hanze: *'Het Instituut voor Communicatie, Media & IT leidt ondernemende, kundige, maatschappelijk betrokken en internationaal georiënteerde professionals op, doet praktijkgericht research en is daarmee in de omgeving een belangrijke partner bij het ontwikkelen van ondernemerschap, innovatieve producten en toepasbare kennis op het gebied van communicatie, media en technologie'*.

De opleiding is in 2015 gestart met twee Nederlandstalige majoren: *Interaction Design* en *Visual Design* en de Engelstalige major *Game Design*. Het aantal instromende CMD-studenten ligt de afgelopen jaren ruim boven de honderd.

In het kader van de audit en deze rapportage is het van belang te melden dat SCMI beschikt over één Examencommissie met één Toetscommissie, één Opleidingscommissie en één Decentrale Medezeggenschapsraad voor de opleidingen die deel uit maken van SCMI. De dagelijkse leiding is in handen van een managementteam, daarbij aangestuurd door de directeur van het Instituut.

De opleiding heeft de afgelopen jaren met een aantal 'uitdagingen' te maken gehad waaronder de coronajaren en de wisseling van leidinggevendenden. Het huidige CMD-team bestaat uit ruim dertig professionals waarvan 61 procent lesgeven en werkveld combineert.

Ontwikkelingen sedert 2019, majoren ter illustratie

Bij de vorige visitatie werden als majoren genoemd: *Game Design*, *Interaction Design* en *Visual Design*. *Game Design* is verzelfstandigd in de opleiding Creative Media & Game Technologies (CMGT). *Visual Design* en *Interaction Design* zijn samengevoegd en maken deel uit van CMD. Formeel vallen studenten die in 2021 met de major *Game Design* startten nog onder het CMD RIO-nummer. Echter, in de praktijk ligt de begeleiding van deze groep studenten bij docenten van de nieuwe opleiding CMGT vanwege de vakinhoudelijke expertise van de CMGT-docenten. Reden voor het huidige auditpanel, 2024, om uitsluitend afstudeerproducten te bestuderen en te beoordelen van CMD studenten en dus *niet* van *Game Design*-studenten.

Aanbevelingen accreditatie 2019

Het auditpanel dat de vorige beoordeling uitvoerde in het kader van de accreditatie van opleidingen in het hoger onderwijs, kwam in haar rapportage met een aantal aanbevelingen. Een opsomming hiervan volgt hierna, alsmede de door de opleidingen genomen maatregelen en het oordeel van het auditpanel '2024' over deze acties.

Profilering van de student

- Het voor de opleiding als 'misschien wel het belangrijkste punt van feedback' was de aanbeveling om de majoren te verlaten en om de individuele profilering van de student meer voorop te zetten. Het auditpanel, 2024, stelt vast dat dit gebeurd is (zie hierboven). Met de afsplitsing van de Major *Game Design* en het samenvoegen van *Interaction Design* en *Visual Design* is er een eenduidig curriculum ontstaan met ruimte voor meer studentgecentreerd onderwijs waarbij studenten zich kunnen ontwikkelen met voldoende ruimte voor eigen profilering.

Innovatiewerkplaatsen steviger verwerkt in curriculum

- Het vorige auditpanel oordeelde dat CMD de Innovatie Werkplaats (IWP) steviger in het onderwijs kan integreren. Inmiddels krijgt deze een steeds belangrijkere rol in het onderwijs. Zo vindt er een groeiend aantal onderwijsactiviteiten binnen de kaders van IWP plaats, zoals afstudeerprojecten en projecten in het derde studiejaar. Het auditpanel, 2024, is tevreden met de wijze waarop de opleiding de IWP op meerdere plekken integreert in haar onderwijs.

Beroepsproducten en onderzoek

- Het auditpanel in 2019 was van mening dat de focus op 'echte CMD-beroepsproducten' eerder in de opleiding kan plaatsvinden. Het auditpanel, 2024, stelt vast dat thans de focus in de vierjarige opleiding ligt op authentieke CMD-beroepsproducten in een realistische omgeving. Zo kent de opleiding tien van de vijftien studiepunten per onderwijsperiode toe aan het ontwerpen van CMD-beroepsproducten. Het auditpanel, 2024, is dan ook van oordeel dat de opleiding deze aanbeveling op een adequate wijze invulling heeft gegeven.

Onderzoekend ontwerpen

- Eerder, in 2019, oordeelde het toenmalige auditpanel dat de onderzoekscomponent stevig in de opleiding is verankerd, maar dat dit niet innovatieve en creatieve ideeën in de weg mag staan. De opleiding heeft daarop besloten om Design Thinking als ontwerp-methode te introduceren in alle studiejaar waarbij studenten onderzoek steeds meer in de ontwerpcyclus vervlechten met de nadruk op iteratief ontwerpen met als resultaat een werkend prototype. De opleiding geeft aan dat zij hiermee 'een beweging' inzet van onderzoek voor ontwerp' naar 'onderzoekend ontwerpen'. Het auditpanel, 2024, is

tevreden over de wijze waarop de opleiding onderzoek, innovatie en creativiteit met elkaar verbindt.

Afstuderen

- CMD heeft bij het afstuderen de focus verschoven van onderzoek naar beroepsproduct. Zo is er thans sprake van afstuderen met de nadruk op het conceptualiseren, *prototyping* en visualiseren van het proces. Het auditpanel, 2024, is ook hier tevreden over.

Studieloopbaanbegeleiding herzien

- De opleiding kon de begeleiding in het eerste en tweede studiejaar nadrukkelijker en eenduidiger vormgeven. Daarop heeft CMD de begeleiding van studenten in beide eerste studie jaren herzien. Zo beschikken studenten dan over dezelfde studieloopbaanbegeleider, die tevens de functie van projectcoach heeft. Dit zorgt voor meer binding van studenten met de opleiding. De praktijk laat zien dat de drempel voor studenten om hulp te vragen door deze opzet is verlaagd. Wel merkt de opleiding op dat door uitval binnen het docententeam de individuele studentbegeleiding nog niet over de volle linie het gewenste niveau behaalde. CMD verwacht, door de terugkeer van een aantal collega's, dat de studieloopbaanbegeleiding verder verbetert. Het auditpanel, 2024, heeft er vertrouwen in, mede op basis van de auditgesprekken met docenten en studenten, dat de opleiding hier de komende jaren in slaagt.

Afsluitend t.a.v. de aanbevelingen '2019'

Samenvattend stelt het auditpanel, 2024, vast dat CMD de aanbevelingen van het toenmalige auditpanel naar aanleiding van de beoordeling in 2019, op gedegen wijze heeft aangepakt. Dit komt ook naar voren in de door het auditpanel bestudeerde documentatie, met name de Nationale Studenten Enquête 2024, waar sprake is van een stijging in de waardering door studenten van de opleiding. Concreet blijken studenten, ten opzichte van de voorafgaande jaren, meer tevredenheid te tonen over de mate waarin zij zelf vorm en inhoud kunnen geven aan hun opleiding. In dit verband viel het auditpanel de 'bedrijventocht' op die een bijdrage levert aan de aansluiting van CMD op het beroepenveld. Het biedt propedeusestudenten meer kennis van en inzicht in het werkveld en geeft hen richting aan hun opleiding.

Naamgeving opleiding

De opleidingsnaam is geënt op het internationaal vakgebied dat prominent aanwezig is in het werkveld en in de opleiding. Dat werkveld, waar afgestudeerden terechtkomen, is doorspekt met Engelstalig jargon. Voor de herkenbaarheid naar de arbeidsmarkt en om hierbij aansluiting te zoeken, hebben de CMD-opleidingen in landelijk verband afgesproken om een Engelstalige opleidingsnaam te hanteren. Het auditpanel stemt hiermee in.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Schets opleiding

De opleiding CMD werkt onder het adagium van de Hanze dat kortweg luidt: *'share your talent, move the world'*. CMD studenten werken aan het ontwerpen en ontwikkelen van 'betekenisvolle interactieve media-ervaringen', zoals de opleiding het in de door het auditpanel bestudeerde documentatie beschrijft. De nadruk ligt hierbij op het op de gebruiker gericht ontwerp (*'User Centered Design'*).

CMD leidt ontwerpers op die zijn voorbereidt om te functioneren in een breed scala aan mogelijkheden en beroepen die het complexe en voornamelijk digitale werkveld kenmerkt. Lag het werkveld van de afgestudeerde in het verleden binnen de creatieve industrie, thans vinden zij ook werk binnen sectoren zoals de gezondheidszorg, overheid, industrie en culturele sector. Ook kiezen CMD'ers regelmatig voor het ZZP-schap.

CMD Groningen kent een aantal speerpunten, de Groningse kleur, waarmee zij zich onderscheidt van andere CMD-opleidingen, zo geeft zij aan. Hiermee wil zij studenten stimuleren zich tijdens de opleiding te ontwikkelen tot professionals met een eigen visie op het vakgebied. De opleiding heeft de speerpunten in haar Onderwijskundig Opleidingsplan opgenomen en die betrekking hebben op:

- ervaringen creëren.
- individuele profilering.
- maatschappelijke betrokkenheid.

Ter illustratie: de opleiding werkt het speerpunt 'Maatschappelijke betrokkenheid' als volgt uit. Een betrokken houding van de student vraagt om verder te kijken dan eigen voorkeuren. Deze levert met zijn ontwerp een 'positieve bijdrage aan de transitie van onze tijd' hetgeen van een student empathie vraagt 'met oog voor mens en omgeving'. Het auditpanel onderschrijft het uitgangspunt van CMD dat actuele maatschappelijke vraagstukken haar inhoudelijke kern vormen. Onder standaard 2 komt het auditpanel hier op terug.

Wat betreft de 'Groningse kleur' merkt het auditpanel dat CMD zich zelfbewuster mag opstellen naar de buitenwereld. Presenteer daarbij je bescheidenheid als kracht en profileer je hiermee, zo suggereert het auditpanel.

Werkveld

De opleiding onderhoudt contacten met het werkveld. Daartoe overlegt zij met haar werkveldadviescommissie, 'Partners in Education and Research' (PiER) die, zo stelt het auditpanel vast, bestaat uit voor de opleiding relevante vertegenwoordigers. In deze commissie zitten leden

van verschillende bedrijven en organisaties die met docenten en het managementteam overleggen en zo een bijdrage leveren aan de vakinhoudelijke ontwikkeling van CMD. Om relevant te blijven, past de opleiding behalve de beoogde leerresultaten ook het curriculum aan in overleg met het werkveld. Ook is er een vak ontwikkeld in samenwerking met het werkveld.

CMD participeert in regionale (kennis)netwerken en organisaties om zo tot relevante maatschappelijke- en onderzoekopdrachten te komen. Voorbeelden hiervan zijn: Health Noord, Digital Literacy Coalition, en Cybercrime netwerk. Onder standaard 2 komt het auditpanel hierop terug.

Beoogde leerresultaten (competenties)

Het auditpanel stelt vast, dat CMD de set competenties (beoogde leerresultaten) overneemt zoals deze in landelijk verband zijn vastgesteld in 2021: het 'Communicatie & Multimedia Design Beroeps- en Competentieprofiel'. Dit profiel is mede opgesteld in nauw overleg met het International Network of Communication & Multimedia Design. Daarnaast geldt het volgende:

- de opleidingscompetenties zijn in het profiel gekoppeld aan de Dublin Descriptoren;
- de opleidingscompetenties voldoen aan de internationale kaders voor niveaubeschrijving, het NLQF-niveau 6 (bachelor);
- om dit eindniveau te behalen, dienen studenten alle onderdelen van de opleiding succesvol af te ronden;
- studenten dienen zelfstandig te werken, oplossingsgericht, klantgericht, onderzoekend en reflectief te handelen en daarbij hun keuzes te kunnen onderbouwen.

Het landelijk vastgesteld beroeps- en competentieprofiel onderscheidt negen competenties waarmee het eindniveau van de opleiding CMD volgens het auditpanel is beschreven. Het profiel maakt hierbij een onderscheid tussen domeincompetenties en professionele competenties:

Domeincompetenties

- Oriënteren en begrijpen.
- Verbeelden en conceptualiseren.
- Uitwerken en *Prototyping*.
- Evalueren.

Professionele competenties

- Vakkundig en onderzoekend ontwerpen.
- Georganiseerd ontwerpen.
- Samen ontwerpen.
- Persoonlijk en geëngageerd ontwerpen.

De opleiding leidt studenten op die niet alleen over technische vaardigheden maar ook over een onderzoekende houding beschikken. Het auditpanel stelt verder vast, dat CMD een 'extra professionele competentie' aan de landelijk set competenties toevoegt: 'Ondernemerschap' afgesplitst van de landelijke CMD-competenties op het terrein van georganiseerd en ondernemend ontwerpen. De opleiding benadrukt hiermee de ondernemende houding van de CMD-student en de mogelijkheid zich persoonlijk te profileren en te specialiseren op het gebied van ondernemerschap als ZZP'er. Het eindniveau van het afstuderen is gebaseerd op het landelijke competentieprofiel CMD 2021. Zowel de CMD-domeincompetenties als de CMD professionele competenties zijn hierin gespecificeerd, zo stelt het auditpanel vast.

Internationaal werkveld

CMD leidt studenten op, die ook binnen een internationale omgeving hun weg vinden. Doel daarbij is, om studenten op te leiden die vanuit een internationaal denkkader opereren. Daartoe dienen zij te beschikken over interculturele sensitiviteit, zoals in het beroeps- en opleidingsprofiel beschreven. CMD-studenten kunnen binnen de kaders van het *Project Inc.* samenwerken met studenten van andere hoger onderwijsinstellingen in binnen- en buitenland. Zij voeren dan

bijvoorbeeld onderzoek uit naar micro- en macrotrends, realiseren *prototyping*, testen media-oplossingen met internationale doelgroepen en presenteren hun oplossingen aan (internationale) vertegenwoordigers afkomstig uit het werkveld. Deze vaardigheden, onderzoeken, testen en presenteren, komen ook aanbod bij de *International Creative Design Challenge*. Studenten geven aan dit als een verbreding van hun perspectief op de wereld te beschouwen.

Uitdagingen

CMD ziet de komende jaren een aantal uitdagingen die het auditpanel hierna kort weergeeft.

- De opleiding wil meer inzetten op innovatieve en immersieve technieken. Naast de traditionele statische digitale interacties ziet CMD ook mogelijkheden om meer in te zetten op fysieke en audiovisuele interacties. Reden voor de opleiding te blijven investeren in *tools* en expertise.
- Het gebruik van AI ziet de opleiding met vertrouwen tegemoet en vindt het van belang dat studenten leren om AI-tools effectief en ethisch te hanteren. Dit ethische aspect vindt het auditpanel belangrijk. Daar zou de opleiding ruim aandacht aan kunnen besteden in het vierjarige curriculum.
- Inmiddels heeft de opleiding het thema AI toegevoegd aan het vak 'Mediawijsheid' en zijn er workshops op het gebied van AI gestart voor studenten. Het auditpanel stelt voor om AI ter ondersteuning op te nemen bij *prototyping*.
- CMD hanteert de richtlijnen rondom AI zoals de Examencommissie deze formuleert, waarbij studenten altijd aantoonbaar eigen werk moeten inleveren.
- Gebruik van AI is toegestaan als dit in de opdrachtformulering is vermeld waarbij studenten op eigen initiatief dienen aan te geven waar zij AI inzetten.
- De opleiding brengt onderzoek nog meer in samenspraak met het ontwerpen en *prototyping* vanuit een creatieve, experimenterende houding.

Het auditpanel herkent en onderschrijft deze 'uitdagingen' en vindt het belangrijk dat CMD hierop blijft inzetten. Als aanvullende uitdaging, mede op basis van het panelgesprek met docenten van de opleiding en hun omgang met taal binnen CMD, zou het auditpanel het onderwerp 'taal' willen toevoegen: waar let CMD op als het om taal gaat en hoe krijgt dit vorm in het curriculum?

Weging en Oordeel

CMD baseert de door haar beoogde leerresultaten op het meest recente beroeps- en opleidingsprofiel uit 2021. Dit profiel is landelijk breed gevalideerd en vastgesteld. Dit profiel is mede opgesteld in nauw overleg met het International Network of Communication & Multimedia Design. De beoogde leerresultaten voldoen aan de vereisten van oriëntatie en inhoud; ook refereren zij wat niveau betreft aan het bachelorniveau (NLQF, niveau 6), zo stelt het auditpanel vast. Onderzoek is op gedegen wijze in het opleidingsprofiel verwerkt. De Groningse 'kleur', ervaring creëren, individuele profilering en maatschappelijke betrokkenheid, is waarneembaar in de beoogde leerresultaten. Studenten krijgen de gelegenheid om zich internationaal te oriënteren in het vakgebied. De relatie met het werkveld en met de lectoraten is goed. De werkveldadviescommissie neemt haar taken serieus en adviseert de opleiding gevraagd en ongevraagd. Recente ontwikkelingen in het vakgebied vinden mede hierdoor hun weg binnen de beoogde leerresultaten. De opleiding ontwikkelt zich op onderdelen verder en ziet daarbij een aantal 'uitdagingen' waaronder op het terrein van AI en de onderzoekscomponent, waar zij ten tijde van de audit aan werkte. Het auditpanel moedigt de opleiding aan om hierop versterkt in te zetten.

Gelet op bovenstaande weging, beoordeelt het auditpanel standaard 1 als voldoet.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*).

Indien het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze. Dit geldt ook indien de opleiding een anderstalige opleidingsnaam hanteert. Docenten beschikken over voldoende beheersing van de taal waarin zij doceren.

Voorzieningen worden niet beoordeeld, tenzij deze specifiek voor de betreffende opleiding zijn getroffen.

Bevindingen

Curriculum, karakteristieken

De opleiding hanteert voor haar didactiek sociaal-constructivistische uitgangspunten. Zo is het onderwijs opgebouwd rondom casuïstiek uit de beroepspraktijk en nemen (ervaringen uit) stages een belangrijke plek in binnen het curriculum. Aandacht voor variaties in opdrachten en leeractiviteiten acht de opleiding daarbij van belang om een beroepsrelevant vraagstuk vanuit verschillende invalshoeken te leren benaderen.

Studenten werken zoveel mogelijk aan opdrachten uit de beroepspraktijk. Er is daarbij sprake van drie leerlijnen waarbinnen CMD deze opdrachten aanbiedt. In de zogenaamde '*learning line*', de conceptuele leerlijn, bestaat er veel ruimte voor studenten om te ontdekken en te experimenteren. Hier komt ook de theorie aan bod. In de '*doing line*', de vaardigheden leerlijn, staat oplossend ontwerpen centraal. In de '*extending line*', de integrale leerlijn, ligt de nadruk op de ontwikkeling van een beroepsidentiteit van de student. Voor de drie leerlijnen geldt, dat zij ieder een andere focus hebben op de beoogde leerresultaten. Zo toetst CMD in de '*learning line*' de domeinspecifieke competenties. In de '*extending line*' ligt de nadruk veelmeer op de professionele competenties. In de '*doing line*' tenslotte komen de beoogde leerresultaten samen: de domeinspecifieke competenties bij het ontwikkelen van beroepsproducten en de professionele competenties bij ontwikkelen van professionele vaardigheden. Stage-ervaringen en gemaakte opdrachten spelen in de hoor- en werkcolleges een centrale rol; binnen de werkcolleges staan interactieve werkvormen waaronder ervaringsopdrachten en samenwerkingsopdrachten centraal.

De opleiding betreft het werkveld bij de opdrachten waar studenten mee aan de slag gaan. Dit geldt ook voor de presentaties van eindwerken. Tijdens excursies bezoeken studenten ontwerp-bureaus. Ook kunnen zij keuzevakken volgen met een nadrukkelijke focus op de beroepspraktijk. Hier krijgen studenten de gelegenheid om een persoonlijke visie te ontwikkelen op CMD, een visie die ook bij het afstuderen ter sprake komt. In het curriculum bestaat ruime aandacht voor stage en voor beroepsoriëntatie. Naast de beroepsoriëntatie/stagedagen volgen studenten ook onderwijs binnen de instelling. In de periode van de beroepsoriëntatie/stage, werken studenten aan opdrachten die de opleiding toetst en waarbij zij zowel aan de omvang van de stage als aan de inhoudelijke uitvoering ervan studiepunten toekent. In het licht van de professionele oriëntatie van het curriculum onderhouden docenten contact met het werkveld, waar zij vaak zelf ook werkzaam zijn.

Een belangrijk onderdeel van het Hanze-leerconcept dat de opleiding hanteert, is 'multidisciplinaire samenwerking' met studenten van andere opleidingen binnen de kaders van projecten. Tot deze opleidingen behoren Logopedie, Rechten, Verpleegkunde, Communicatie en Toegepaste Psychologie. Een sterk punt volgens het auditpanel, deze interdisciplinaire aanpak, waarbij studenten over de grenzen van hun vakgebied heen kijken en daarbij leren een probleem vanuit verschillende invalshoeken te benaderen.

Goed is te zien dat in het curriculum de complexiteit toeneemt door de wijze waarop de student in de praktijk functioneert (context) en de hoeveelheid supervisie (zelfstandigheid). Het curriculum is zodanig opgebouwd dat alle beoogde leerresultaten in toenemende mate van complexiteit en zelfstandigheid aan de orde komen. Er is ruimte voor experiment en creativiteit, waarbij het panel de opleiding meegeeft dat de hier nog meer ruimte voor mag zijn. De opleiding geeft aan in te willen zetten op creativiteit en 'gedurfd ontwerpen'. Het panel juicht dit toe. Studenten leren tegelijkertijd denken vanuit het perspectief van een gebruiker en leren om te ontwerpen voor een gebruiker.

In het eerste en tweede studiejaar betreft de opleiding maatschappelijke partners als opdrachtgever. In het afsluitende vierde studiejaar nemen studenten deel aan projecten rondom maatschappelijke vraagstukken. Ook sluiten CMD-afstudeerthema's, zoals *Sustainable Impact*, *Design for Transition*, Digitale geletterdheid, Social Impact & Inclusiviteit, Digitalisering in Erfgoed, Regionale Ontwikkeling en Health & Society, aan op ontwikkelingen in het werkveld. Tenslotte stelt het auditpanel in dit verband vast, dat de opleiding samenwerkt met het lectoraat 'Digitale Transformatie' dat eveneens haar wortels in het werkveld heeft. Naast dit lectoraat participeert CMD in opdrachten van diverse andere lectoraten, waaronder *Communication*, *Behaviour & The Sustainable Society*, Duurzaam erfgoed / Ruimtelijke transformaties en Jeugd, Educatie & Samenleving. Samenvattend is het auditpanel tevreden over de wijze waarop CMD zowel het werkveld als lectoraten betreft bij haar opleiding.

De opleiding merkt op, dat bij gesprekken tussen studenten, docenten en werkveld, een gemeenschappelijk 'taalveld' noodzakelijk is. De praktijk laat echter zien, dat studenten bij het ontwikkelen van prototypen en concepten soms jargon en theorie vermijden. CMD ziet de noodzaak om te blijven inzetten op een solide kennisbasis. Het auditpanel vindt dit een belangrijk punt en ondersteunt de opleiding in deze opvatting.

Samenvattend stelt het auditpanel vast, dat het curriculum inhoudelijk een correcte vertaling is van de beoogde leerresultaten. Het curriculum is in blokken onderverdeeld en kent een goede opbouw in verschillende fasen van competentieontwikkeling. De theoretische verdieping is op orde, evenals de substantie en relevantie van de ingezette literatuur. De opleiding heeft de beoogde leerresultaten op een inzichtelijke wijze vertaald in competenties, leerdoelen en, uiteindelijk, toetscriteria.

Focusgebieden

Het curriculum van CMD met de drie kenmerkende leerlijnen, is opgebouwd vanuit vier zg. focusgebieden. Tot deze focusgebieden behoren zijn *Creative Design* (*concepting* en mediagevoeligheid), *Creative Technology* (prototyping, vaardigheid in technologie en gebruikersbeleving), *Research* (onderzoeksvaardigheid en gebruikersonderzoek) en *Professional Skills and Attitude* (professionele vaardigheden, ondernemende houding en visie op het werkveld). Het auditpanel stelt vast dat deze focusgebieden aansluiten op ontwikkelingen in het werkveld. In dit verband, en dat was een belangrijk thema tijdens de audit, kan de opleiding nog meer aandacht besteden aan de organisatiecontext van bedrijven waar studenten terechtkomen na hun afstuderen. Hier ligt volgens het auditpanel de voorbereiding op de toekomst binnen het werkveld.

Vanuit de focusgebieden *Professional Skills & Attitude* en *Design Research* leert een student om met behulp van onderzoeksmethoden gebruikersbehoeften in kaart te brengen en om relevante partijen te betrekken bij het ontwerpproces. Voor alle focusgebieden geldt dat zij samenkomen in de 'doing line'. Studenten werken in het eerste studiejaar aan een opdracht binnen een

beroepsrelevante context. In het tweede jaar werken zij voor een externe opdrachtgever om ten slotte in het afsluitende vierde studiejaar samen te werken met een externe opdrachtgever. Het auditpanel adviseert om het studieonderdeel *'Future design'* eerder in de opleiding aan te bieden of, zo mogelijk, als een aparte leerlijn in het curriculum op te nemen. De opleiding kan haar studenten daarbij leren omgaan met het ongewisse, een belangrijk kenmerk van het vakgebied en het werkveld waar CMD'ers in terechtkomen.

Speerpunten en studentgecentreerdheid

Het is de ambitie van CMD om haar speerpunten nog meer voor het voerlicht te brengen. Zo past het vergroten van de profileringsruimte binnen CMD in het kader van studentgecentreerd onderwijs goed in de visie van de Hanze Groningen. Studenten volgen daarbij een bij hen passende leerroute. De opleiding biedt haar studenten mogelijkheden om binnen het curriculum eigen inhoudelijke keuzes te maken en is voornemens het curriculum nog meer te flexibiliseren. Ten aanzien van het speerpunt 'Ervaringen creëren' richten de ambities van CMD zich met name op creatieve onderzoeksmethoden enerzijds en op, zoals de opleiding het uitdrukt, *'avontuurlijker prototypen'* anderzijds. Binnen de 'Techlijn' wil CMD nog meer gestructureerd inhoud geven aan toekomstige technologische ontwikkelingen.

Onderzoek

De opleiding werkt aan de verdere ontwikkeling van de onderzoekslijn in het curriculum. Het auditpanel stelt vast dat zij daarbij de hiërarchie 'onderzoekende houding - onderzoek toepassen - onderzoek uitvoeren' hanteert om zo het gewenste onderzoekend vermogen bij de student te realiseren. In het huidige curriculum leren studenten vanaf hun eerste studiedag te werken vanuit een onderzoekende houding. Docenten geven tijdens de audit aan, dat zij hun studenten nadrukkelijk stimuleren om kritisch naar situaties te blijven kijken. Ook reflecteren studenten gedurende hun gehele studie op eigen werk, en ontvangen daarbij feedback van docenten en medestudenten. Laat studenten, zo suggereert het auditpanel, daarnaast ook reflecteren op de maatschappij en op hun vakgebied. De student kan onder woorden brengen wat ontwikkelingen op dit gebied voor hem betekenen als beroepsbeoefenaar.

Puntsgewijs volgen hierna een aantal waarnemingen van het auditpanel op het gebied van onderzoek:

- de onderzoekslijn start het eerste studiejaar, waarna CMD deze uitbouwt tot en met het vierde jaar;
- er is aandacht voor het ontwikkelen van een kritische, onderzoekende en professionele houding bij studenten;
- de relevante competenties ten aanzien van onderzoek betreffen met name Oriënteren en Begrijpen, Evalueren en Vakkundig en Onderzoekend Ontwerpen;
- de focus ligt op het integreren van onderzoek in het ontwerpproces, het evalueren van ontwerpen en het ontwikkelen van een onderzoekende houding.

De studieonderdelen in de propedeuse leggen de basis voor de onderzoekscompetenties door te focussen op het verkennen van problemen, het toepassen van theorie in een ontwerp en het ontwikkelen van een onderzoekende houding. In het tweede studiejaar ligt de nadruk op het definiëren van probleemcontexten door onderzoek, het betrekken van belanghebbenden bij evaluaties en het verbeteren van ontwerpen op basis van evaluaties. De stage in het derde studiejaar biedt studenten de gelegenheid om hun theoretische kennis en de inmiddels ontwikkelde beroepsvaardigheden toe te passen in de praktijk. Studenten vinden de stagefase van de opleiding belangrijk omdat het hen in staat stelt verder te groeien in hun beroepsvaardigheden met de nadruk op het integreren van onderzoek in het ontwerp- en ontwikkelproces van multimedia-producten. In het afsluitende vierde studiejaar werkt de student aan het verder ontwikkelen van zijn onderzoekscompetenties. Centraal staan daarbij het integreren van onderzoek in het ontwerpproces.

Samenwerken, mens en maatschappij

Via diverse vraagstukken en de onderzoekscomponent binnen CMD nemen docenten en studenten deel aan verschillende thema's, waaronder Gezondheid en Maatschappij, Klimaat, Milieu en Mobiliteit en Cultureel erfgoed. In het laatste studiejaar werken studenten samen met andere studenten, onderzoekers uit lectoraten en organisaties uit het werkveld in projecten. Zij werken dan aan vraagstukken van partnerorganisaties. Dit gebeurt veelal binnen Digital Society Hub-verband, een faciliteit op de Zernike Campus. Voorbeelden van deze organisaties zijn het Innovatiehuis Politie, de Gasunie, de Rijksdienst voor het Wegverkeer en diverse andere overheidsorganisaties. Deze relaties keren terug in het tweede en vierde studiejaar in projecten zoals *Design Labs*, Fysieke Installaties en *Transmedia Storytelling* en in jaar drie bij de Minoren. Eerder in deze rapportage gaf het auditpanel aan het belangrijk te vinden dat de opleiding meer aandacht besteedt aan de maatschappelijke context waarbinnen de student thans en na zijn afstuderen functioneert. Zorg voor een verhoogde organisatie'sensitiviteit' bij studenten en verbindt maatschappelijke issues met meer zakelijke aspecten van het vakgebied. Zoals het auditpanel het formuleerde tijdens de audit: leer studenten om vanuit hun maatschappelijke benadering ook zakelijke en commerciële vraagstukken op te pakken waarbij het maatschappelijke leidend is. Tijdens de audit gaf het auditpanel aan, dat de opleiding zich op dit punt kan profileren naar studenten en het werkveld. Ontwikkel een manier die past bij vraagstukken met een maatschappelijk karakter en pas dit vervolgens toe bij zakelijke/commerciële vraagstukken. Door deze manier van werken levert de opleiding een bijdrage aan noodzakelijke en urgente transitie, zoals ook de ambitie van de opleiding is. Maak dit tot een onlosmakelijk onderdeel van de *design-cycle* die CMD thans al hanteert en beschouw dat als een uitdaging omdat de Groningse opleiding hiermee een landelijke voorloper wordt. Het is dan tevens een inspiratie voor het werkveld en een groeikern voor de opleiding, zo stelt het auditpanel.

Ondernemerschap

Eerder in deze rapportage wees het auditpanel erop dat een aantal studenten na hun afstuderen kiezen voor het ZZP-schap. Het auditpanel stelt vast, dat CMD haar studenten stimuleert om een ondernemende houding te ontwikkelen. Ondernemen is vanaf de propedeuse in het curriculum opgenomen, het meest duidelijk in de keuzevakken 'Ondernemen' en 'Online Marketing'. De opleiding biedt studenten de gelegenheid om in een eigen bedrijf stage te volgen waarbij ze extra begeleiding vanuit de opleiding krijgen door een van de ondernemerschapsdocenten en om in het laatste studiejaar af te studeren via STER (*Student Entrepreneurship Route*). Jaarlijks nemen zo'n drie tot negen studenten hieraan deel. Studenten die afstuderen op basis van het STER-programma tonen de competentie rond ondernemerschap aan op niveau drie.

Praktijkstage

In het derde jaar volgen studenten een uitgebreide stage die hen de gelegenheid biedt hun kennis en kunde te tonen in de beroepspraktijk. De opleiding beschikt over een uitgebreid netwerk van bedrijven/organisaties waar studenten stage kunnen lopen. In een periode van twintig weken werken studenten aan reële projecten binnen bedrijven of organisaties, en scherpen dan hun inmiddels ontwikkelde expertise aan op het gebied van design, interactie, technologie en communicatie aan. De stage stelt studenten in staat hun creatieve probleemoplossende vaardigheden te tonen en innovatieve ideeën in te brengen. De stage maakt ook deel uit van de persoonlijke en professionele groei van een student. Studenten zijn tevreden over de omvang en inhoud van hun stage.

Internationalisering

Studenten zijn thans niet altijd even goed bekend met de mogelijkheden en meerwaarde die internationale oriëntatie hen brengt. Binnen het curriculum wil CMD haar studenten de mogelijkheid bieden zich meer te focussen op het internationale werkveld door bijvoorbeeld internationale opdrachten/opdrachtgevers en internationale thema's/onderwerpen eraan toe te voegen. Ook wil CMD haar studenten meer ertoe aanzetten om kennis te maken met het internationale werkveld. Zo hebben studenten thans de mogelijkheid om in het buitenland stage te lopen, een minor te volgen (in jaar 3) en om een afstudeeropdracht uit te voeren. Daarnaast kunnen

studenten in hun tweede, derde en vierde jaar werken aan internationale opdrachten, op excursie naar het buitenland gaan, deelnemen aan de '*ICD-Challenge*' en *Blended Intensive Programs (BIP's)* via het lectoraat 'Digitale Inclusie'.

Het auditpanel stelt vast dat CMD haar studenten voldoende mogelijkheden biedt zich ook internationaal te oriënteren. Om studenten ertoe aan te zetten om in het buitenland ervaring op te doen binnen het vakgebied, kan de opleiding hen daartoe aanmoedigen en hen de waarde laten zien van een internationaal perspectief.

Voorzieningen

CMD beschikt over een breed scala aan voorzieningen. De Hanze Groningen zet steeds meer in op het gebruik van digitale leermiddelen. Deze bieden mogelijkheden om het leerproces te verrijken en te personaliseren, zo geeft de opleiding aan. Zonder binnen de kaders van deze rapportage volledig te zijn, maakt CMD gebruik van *tools Miro* en *Mentimeter* voor samenwerking en *blended learning*. Ook kunnen studenten gratis (of tegen gereduceerd tarief) gebruik maken van software zoals *Adobe CC*, *Figma*, *ProtoPie*, *GitHub* en *Copilot*. Het gebruik van *Blackboard* als digitale onderwijsleeromgeving staat centraal binnen de opleiding. Hier vinden studenten het onderwijsmateriaal, ondersteunende informatie en alles omtrent planning en toetsing. *On-stage* is het zg. 'workflow managementsysteem' dat de opleiding gebruikt voor het stage- en afstudeerproces en studenten ondersteuning biedt bij hun stage en afstuderen.

De *Microsoft tools*, met name *Teams* en *Sharepoint*, gebruiken docenten en studenten om snel en flexibel te kunnen samenwerking en voor het creëren en delen van bestanden en informatie.

Studenten hebben toegang tot de *Makerspace*, een fysieke werkplaats, voor het maken van creatieve, innovatieve en technische oplossingen ten behoeve van opdrachten. Hiervoor hebben zij de beschikking over materialen en gereedschappen waaronder *microboards*, 3D-printer, een 3D-laserscanner, lasersnijmachine, etc. Tenslotte kunnen studenten bij de SCMI Media Desk terecht voor een breed scala aan media-apparatuur. Studenten en het auditpanel zijn tevreden over de voorzieningen.

Honours programma

Het SCMI *Honours* programma binnen Hanze Groningen is een maatwerkprogramma dat studenten uitnodigt hun talenten verder te ontwikkelen. Zij kunnen dan 30 EC extra halen door te werken aan creatieve en innovatieve oplossingen voor inspirerende, complexe en interdisciplinaire vraagstukken. Sinds 2021 hebben tien CMD-studenten het *Honours*-certificaat behaald. Ten tijde van de audit namen twee CMD studenten deel aan een *Honours*-programma binnen Hanze Groningen.

Begeleiding studenten

In het eerste en tweede studiejaar krijgt de student begeleiding van een studieloopbaanbegeleider. In het eerste studiejaar is dit tevens zijn coach bij het project waar hij in de '*Doing line*' aan werkt. Met name in de beginfase van de studie is de studiebegeleiding intensief om studenten het juiste spoor te laten volgen. Begeleider en student zien elkaar frequent waarbij de ondersteuning van de student zich met name richt op studiebegeleiding, oriëntatie en, eventueel, doorverwijzing. Ook in het tweede studiejaar heeft iedere student dezelfde studieloopbaancoach. De opleiding verwacht van de student dan wel meer zelfstandigheid; de aandacht verschuift in de richting van loopbaanbegeleiding en studievoortgang. In de tweede helft van de studie is sprake van meer vraaggestuurde begeleiding. Studenten die langer dan de nominale studieduur van vier jaar studeren, krijgen een studieloopbaanbegeleider toegewezen die gespecialiseerd is in 'langstuderen'. Voor informatie en advies over onderwerpen die samenhangen met persoonlijke omstandigheden, kunnen studenten terecht bij de studentendecanen van de Hanze Student Support.

De opkomst van studenten bij de studieloopbaanbegeleiding valt tegen, zo geeft de opleiding aan, hetgeen studiesucces in de weg kan staan. Daarom is CMD recent gestart met een pilot waarbij zij de aanwezigheid van de studenten registreert en stimuleert. Studenten die beperkt aanwezig zijn, spreekt de opleiding hierop aan. Ten tijde van de audit werkte CMD aan een plan om de studentbegeleiding verder vorm te geven. Een belangrijk punt volgens het auditpanel; de studenten die het auditpanel sprak tijdens de audit waren tevreden over de begeleiding, zowel op hun stageplek als op de opleiding.

Docenten

Docenten hebben afgelopen jaren de opleiding weten aan te passen aan de veranderende wereld en alle *ongoing* technologische ontwikkelingen. Het docententeam is divers qua leeftijd, achtergrond, interesses en ervaring. De meeste docenten hebben hun wortels in de beroepspraktijk en/of zijn hier nog actief. Zodoende brengen zij veel kennis, een uitgebreid netwerk en praktijkervaring mee. De meerderheid van het docententeam (65 procent) beschikt over een afgeronde masteropleiding, nagenoeg alle docenten (90 procent) beschikken over de basiskwalificatie didactische bekwaamheid of zijn daar mee bezig. CMD heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in scholingstrajecten. Dit betreft bijvoorbeeld Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid (BDB), Basiskwalificatie Examinering (BKE), *Logical Framework Approach for Research Design*, KAOS-pilot en trainingen in *prototyping tools* zoals Blender, *TouchDesigner* en Figma. Het auditpanel is tevreden over de kwaliteit van het docententeam van CMD. Het docententeam beschikt, zo blijkt, over een in voldoende mate ontwikkeld kwaliteitsbesef. Studenten van de opleiding onderschrijven dit paneloordeel tijdens de audit.

Het team docenten geeft aan toe te zijn aan meer regie, eigen regie op inzet en verantwoordelijkheid. Daarop heeft het management van CMD meer planningssessies en inspraak georganiseerd en besteedt zij aanvullend aandacht aan het delen van dilemma's rondom inzetbaarheid en werkdruk. De opleiding bespreekt missie en speerpunten met haar docenten en besteedt tevens aandacht aan de randvoorwaarden voor groei. Het auditpanel kan zich verder voorstellen dat CMD het samenwerken van docenten binnen inhoudelijke 'focusgroepen' verder faciliteert. Het auditpanel doet de opleiding de suggestie om docenten de gelegenheid te bieden om zich verder te verdiepen in de maatschappelijke transitie die er spelen en laat docenten onderling van gedachte wisselen (binnen 'focusgroepen') wat dit voor het vakgebied en het onderwijs in het algemeen en voor CMD in het bijzonder betekent.

Weging en Oordeel

CMD beschikt over een goed vormgegeven curriculum op bachelorniveau dat inhoudelijk een juiste vertaling is van de beoogde leerresultaten mede opgesteld door het International Network of Communication & Multimedia Design. Het biedt studenten vakinhoudelijk voldoende houvast om na afstuderen te starten als CMD'er in het werkveld. De opleiding heeft de competenties, afgeleid van de beoogde leerresultaten, op adequate wijze verder uitgewerkt; de onderzoekscomponent is in het curriculum verwerkt. Er is verder sprake van (1) een in opbouw goed vormgegeven curriculum met verschillende leerlijnen en van (2) samenhang tussen de verschillende modules. Het curriculum is zodanig vormgegeven dat, waar mogelijk, de praktijk en de daarin voorkomende beroepssituaties en -handelingen consequent als uitgangspunt voor het onderwijs dienen. CMD kan, vanuit haar unieke maatschappelijke benadering, naast maatschappelijke ook zakelijke en commerciële vraagstukken oppakken waarbij het maatschappelijke leidend is in plaats van andersom.

De opleiding heeft oog voor de variëteit in opdrachten en leeractiviteiten; activerende werkvormen hebben daarbij een prominente plek. Het verwerken van 'Ondernemen' in het curriculum is een prima initiatief, met name omdat afgestudeerden meer dan eens het ZZP-schap ambiëren. De opleiding heeft de begeleiding van studenten op adequate wijze vormgegeven maar het vraagt wel om permanente aandacht om studenten ertoe te bewegen aan studieloopbaanbegeleiding deel te nemen. De voorzieningen zijn *up to date* en passend bij een CMD-opleiding. Internationalisering is op zich goed verwerkt binnen de opleiding maar ook hier geldt: motiveer

studenten zich ook internationaal te oriënteren. Het Honours-programma is een goed initiatief om bachelorstudenten een niveau hoger te laten aantikken in hun opleiding. Het docententeam is geëquipeerd om de hen toebedeelde studieonderdelen te verzorgen, zowel wat de theorie- als wat de praktijkcomponent betreft.

Gelet op bovenstaande weging, beoordeelt het auditpanel standaard 2 als voldoet.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student. De examencommissie oefent haar wettelijke taken en bevoegdheden uit.

Bevindingen

Toetsing bij CMD

Wat toetsing betreft sluit CMD zich aan bij het toetsbeleid dat geldt binnen het Instituut voor Communicatie, Media & IT. De opleiding heeft haar specifiek op CMD gerichte visie op toetsing beschreven in het Onderwijskundig Opleidingsplan. Verder laat CMD zich, voor aansluiting van de toetsen op het werkveld, adviseren door de Werkveldadviescommissie.

In de toetsvisie van CMD staat de ontwikkeling van studenten centraal. Concreet: de opleiding toetst niet alleen summatief tegen het einde van een module, maar ook gedurende het proces als studenten werken aan een opdracht. CMD toetst dan op basis van formatieve toetsing. Toetsen bieden studenten ondersteuning bij hun leerproces: waar sta ik wat (kennis)niveau betreft en waar moet ik nog aandacht aan besteden? Studenten maken geen 'klassieke' tentamens, de opleiding beoordeelt vooral de uitvoering, het proces en het resultaat van opdrachten. Zij toetst de kenniscomponent binnen de kaders van deze opdrachten; zonder vakinhoudelijke kennis kunnen studenten de opdrachten niet maken.

Om tot valide en betrouwbare toetsen te komen, maken examinatoren gebruik van een toetsmatrijs. De betrouwbaarheid van de toetsen borgt de opleiding verder door meerdere docent/toetsontwikkelaars te betrekken bij de ontwikkeling en beoordeling van toetsen. De verdeling en de zwaarte van toetsvragen, de toetsopdrachten alsmede de beoordelingssystematiek (*rubrics*), delen docenten bij de start van elk vak met studenten. De toetsen en de toetsvormen die CMD hanteert, sluiten aan op de inhoud en de vormgeving van de opleiding, zo stelt het auditpanel vast.

Een paar waarnemingen inzake toetsing vat het auditpanel hierna puntsgewijs samen.

- Het auditpanel stelt na bestudering van de documentatie en de panelgesprekken met docenten, studenten en de toets- en examencommissie vast, dat CMD verschillende toetsvormen hanteert, waaronder groepsopdrachten, en daarbij de prestaties van de individuele student beoordeelt.
- De opdrachten betreffen veelal uit de beroepspraktijk afkomstige opdrachten.
- Presentaties en demonstraties van prototypes zet de opleiding binnen de '*learning line*' en '*doing line*' in als formatieve en summatieve beoordelingsmomenten.
- In de '*extending line*' werken studenten aan individuele opdrachten en aan een zg. '*Showcase*'.
- Tijdens de opleiding stellen studenten een ontwikkelingsportfolio op waarin zij hun ontwikkeling als toekomstig beroepsbeoefenaar beschrijven en van bewijzen voorzien.
- Een goed initiatief vindt het auditpanel de '*Mid Term Review*', waarbij studenten in het laatste studiejaar hun vorderingen presenteren.

Werken met rubrics

De opleiding werkt per studieonderdeel met specifieke leeruitkomsten waarbij overigens, zoals eerder opgemerkt, geen sprake is van eenheden van leeruitkomsten die op een leerwegaafhankelijke wijze kunnen worden ingevuld ('*Wet leeruitkomsten hoger onderwijs*'). De weging van deze leeruitkomsten is vastgelegd in een toetsmatrijs. Dit is volgens het auditpanel op een inzichtelijke wijze gebeurd en biedt zicht op wát studenten leren en over welke vaardigheden zij

dienen te beschikken. CMD toetst consequent op basis van *rubrics*. Verder zijn de beoordelingscriteria vastgelegd in een beoordelings*rubric*.

Binnen het kader van toetstransparantie kunnen studenten hiervan kennisnemen via de digitale leeromgeving en in de studiehandleiding van iedere onderwijsleereenheid. Ook biedt CMD haar studenten de gelegenheid om beoordelingen in te zien en te bespreken met de docent die verantwoordelijk is voor het getoetste studieonderdeel. Bij de start van een studiejaar krijgen studenten een overzicht van alle toetsmomenten en deadlines.

Toetskwaliteit

Voor docenten die tevens als toetsontwikkelaar werkzaam zijn, geldt dat zij in het bezit dienen te zijn van een basiskwalificatie examinering (BKE). De Examencommissie stelt jaarlijks vast welke docenten bevoegd zijn om toetsen af te nemen en deze te beoordelen. Ook benoemt de examencommissie de docenten die het eindniveau beoordelen. Bij een omvangrijke toetsing, handelt CMD het vierogen principe waarbij sprake is van meerdere beoordelaars.

Examencommissie en toetscommissie

In de examencommissie en in de toetscommissie van SCMI is CMD vertegenwoordigd met één lid. De examencommissie ziet het als haar taak om het eindniveau van CMD en de kwaliteit van de examens te garanderen. Het auditpanel stelt vast, dat de examencommissie vaststelt of een student voldoet aan de eisen wat betreft kennis, inzicht en vaardigheden zoals beschreven in de Onderwijs- en Examenregeling van CMD. Verder stelt de examencommissie de afstudeerhandleiding vast, verleent zij vrijstellingen (gebeurt incidenteel en er vindt verslaglegging plaats), behandelt zij klachten van studenten en is zij betrokken bij het voorkomen, vaststellen en beoordelen van fraudegevallen.

De toetscommissie ressorteert onder de verantwoordelijkheid van de examencommissie en onderzoekt de kwaliteit van toetsen/toetsopdrachten. Daartoe screent zij bijvoorbeeld nieuwe toetsen, (keuze)vakken, afstudeerhandleidingen, etc. De toetscommissie geeft adviezen aan toetsontwikkelaars en gaat met de opleiding CMD in gesprek over de kwaliteit van toetsen en over de wijze van toetsing. Zowel de examen- als de toetscommissie zijn betrokken bij kalibraties over het afstudeerniveau en bij curriculumontwikkeling.

CMD geeft in de documentatie een beschrijving van de wijze waarop de examencommissie zich van haar wettelijke taken kwijt. Het auditpanel stelt vast dat dit beeld tijdens de audit bevestiging vindt. Het auditpanel sprak tijdens de audit met vertegenwoordigers van zowel de examen- als de toetscommissie, en vond beide commissies solide en vertrouwenwekkend. Ook uit jaarverslagen, notulen bijeenkomsten, etc. ontstaat het beeld van commissies die hun rol op adequate wijze vervullen.

Afstuderen

In het afsluitende vierde studiejaar werkt de student aan zijn afstudeeropdracht, afkomstig uit het werkveld of van kenniscentra of lectoraten. Daarbij ontwerpt de student op basis van een complex vraagstuk van de opdrachtgever een werkend prototype voor een interactief beroepsproduct. Hij doorloopt daarbij zelfstandig de volledige ontwerpcyclus. Met de succesvolle afronding van de meesterproef, toont de student aan dat hij alle competenties op bachelorniveau beheerst. CMD stimuleert haar studenten om een afstudeeropdracht te kiezen die past bij hun persoonlijke interesses. Het betreft wel altijd een project dat aansluit bij de thema's die de opleiding als relevant geoormd heeft: duurzaamheid, digitalisering in erfgoed, regionale ontwikkeling en gezondheid en maatschappij.

Het afstudeerportfolio van de student bevat een verantwoording van het prototype en een beschrijving van de fases van de designcyclus. Tevens neemt de student in dit portfolio alle verzamelde bewijsmaterialen op. Een belangrijk onderdeel van het afstudeerportfolio is een visueel ontwerpverslag.

De afstudeerbegeleider begeleidt de student bij zijn afstuderen en is tevens zijn eerste beoordeelaar. De begeleiding vindt plaats binnen een *Community of Learners*. Een volgens het auditpanel interessant initiatief, waarbij maximaal vijf studenten en hun afstudeerbegeleider als *community* aan het afstuderen werken en de problemen die studenten daarbij ervaren bespreken. Binnen deze *community* werken studenten zelfstandig, ondersteunen ze elkaar en wisselen ze ervaringen en tips uit.

Hierna volgen een aantal kenmerkende aspecten van het afstuderen binnen CMD.

- De afstudeercoördinator en een lid van de 'Beoordelingscommissie Afstuderen' checken of de afstudeeropdracht voldoet aan de eisen, waaronder het bachelorniveau.
- De criteria waar de afstudeeropdracht aan dient te voldoen, vindt de student terug in de afstudeerhandleiding.
- Twee BKE-gecertificeerde examinatoren beoordelen de afstudeeropdracht; de tweede examiner/beoordelaar is niet betrokken geweest bij de begeleiding van de student.
- De examinatoren/beoordelaars beoordelen het afstudeerwerk apart op basis van een *rubric*.
- Per *rubric* beschrijft CMD per competentie het bachelorniveau.
- Bij het afstuderen presenteert de student het volledige project: vraagstuk/probleem van de opdrachtgever, *design challenge(s)*, aanpak, ontwerpproces, prototype. De beoordelaars bevragen de student kritisch op (1) het door hem bereikte resultaat, (2) zijn onderbouwing, mede op basis van de kenniscomponent, en (3) het afstudeerproces dat de student doorliep.
- De studenten dient alle opleidingscompetenties te beheersen; compensatie is niet mogelijk.

De opleiding organiseert kalibratiesessies met afstudeerbegeleiders. Ook betreft CMD het werkveld bij het bepalen van het afstudeerniveau waarbij de nadruk ligt op de toepasbaarheid en de relevantie van het door de student geleverde afstudeerproduct. CMD geeft aan dat het werkveld instemt met het opleidingsoordeel over de door hen bestudeerde afstudeerwerken. Het auditpanel is tevreden over het overleg dat CMD opleidingsbreed voert over de kwaliteit van eindwerken. Daarbij staan niveau en kalibratie veelal centraal. Uit de feedback van andere CMD-opleidingen blijkt dat de afstudeerwerken van de Groningse CMD-opleiding veelal van 'voldoende niveau zijn maar soms wel wat meer lef en creativiteit mogen uitstralen'. Dit laatste aspect onderschrijft het auditpanel overigens. Er is inmiddels ruimte ontstaan voor gedurfdere ontwerpen, waarbij de keuzes van studenten meer op de voorgrond treden. Het auditpanel is tevreden over de beoordelingswijze door CMD van de afstudeerwerken. Het auditpanel merkt op dat zij de beoordelingsformulieren voor het afstuderen zowel inzichtelijk als transparant vindt, zij weerspiegelen de onderwijsvisie van CMD. Specifiek: de onderwijsvisie is terug te vinden in de criteria van de beoordelingsformulieren.

Sinds de laatste accreditatieronde heeft CMD een aantal verbeteringen rondom het afstuderen geïnitieerd. Zo ligt de nadruk bij het afstuderen inhoudelijk meer op het realiseren van *prototypes*. Ook is een formatief toetsmoment in het curriculum opgenomen waarbij studenten na ongeveer zes weken hun voortgang presenteren. Daarbij krijgen zij feedback van de afstudeerbegeleider, een lid van de beroepenveldcommissie en van medestudenten. Binnen de kaders van studentgecentreerd onderwijs heeft de opleiding besloten om studenten meer regie te geven om zo hun afstudeerproces zelf vorm te geven.

Weging en Oordeel

Het auditpanel stelt vast dat CMD beschikt over een systeem van toetsen en beoordelen, dat validiteit, betrouwbaarheid en, voor studenten, transparantie garandeert. Ook de variatie in toetsvormen, met authentieke opdrachten uit de beroepspraktijk, heeft de opleiding goed op orde. De opleiding heeft voor ieder studieonderdeel op basis van de set beoogde leerresultaten specifieke leeruitkomsten geformuleerd. Om valide en betrouwbare toetsing mogelijk te maken,

hanteert de opleiding toetsmatrijzen. De beoordeling in de stageformulieren kan volgens het auditpanel navolgbaarder. Het auditpanel is tevreden over de wijze waarop CMD de kenniscomponent, in het bijzonder de toetsing ervan, monitort. Zowel de, door het management adequaat gefaciliteerde, examen- als de toetscommissie op instituutsniveau, kwijten zich op consciëntieuze wijze van hun (deels wettelijke) taken. Het auditpanel is tevens te spreken over de kalibreersessies binnen CMD waarbij docent/ontwikkelaars/beoordelaars en leden van de examencommissie zijn betrokken. Het beoordelingsproces rondom het afstuderen is inzichtelijke vormgegeven. De initiatieven die de opleiding neemt bij het afstuderen, sluiten aan op studentgecentreerd onderwijs.

Gelet op bovenstaande weging, beoordeelt het auditpanel standaard 3 als voldoet.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de hetze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Oordeel auditpanel afstudeerniveau CMD, Hanze Groningen

Voorafgaand aan de audit heeft het auditpanel, gebruikmakend van een lijst met CMD afgestudeerden van de afgelopen twee studie jaren, vijftien afstudeerproducten geselecteerd. Deze lijst met geselecteerde afstudeerproducten is opvraagbaar bij de secretaris van het auditpanel. De afstudeerproducten zijn verdeeld over de leden van het auditpanel die zij onafhankelijk van elkaar bestudeerden en beoordeelden.

Het auditpanel is tevreden over het niveau van de door haar bestudeerde en beoordeelde afstudeerproducten; zij presenteren over de hele linie het bachelorniveau. Het betreft afstudeerwerken die verbondenheid tonen met het werkveld waar de CMD'er terecht komt. De afstudeerresultaten zijn dan ook veelal goed toepasbaar in de beroepspraktijk. De becijfering door de opleiding van de afstudeerproducten komt in belangrijke mate overeen met dat van de leden van het auditpanel. Wel pleit het auditpanel voor creatievere, innovatievere en 'spannendere' afstudeerproducten. De opleiding kan hier ook in het curriculum meer aandacht aan besteden waardoor studenten zich bij het afstuderen comfortabeler voelen bij gedurfdere producten.

Oordeel werkveld over afgestudeerde CMD'ers

Alumni zijn van mening dat zij voldoende breed zijn opgeleid en dat zij beschikken over het vermogen om zelfstandig kennis en vaardigheden te ontwikkelen binnen het vakgebied; de opleiding gaf hen daartoe *de tools*. De opleiding wil een alumnibeleid opzetten zodat zij ook van hen gestructureerde feedback ontvangt, met name over de aansluiting van de opleiding op de beroepspraktijk; alumni zijn tenslotte ervaringsdeskundig zowel wat opleiding als wat werkveld betreft. De beroepspraktijk is tevreden over het niveau en de inzetbaarheid van afgestudeerde CMD'ers van de Hanze Groningen en wijst tijdens de audit op het belang van de opleiding voor de regio: om aan de slag te gaan, hoeven studenten niet naar de Randstad te verhuizen.

Weging en Oordeel

CMD levert over de volle breedte studenten af, die beschikken over de vereiste set beoogde leerresultaten. Dit blijkt niet alleen uit het optreden van de studenten waarmee het auditpanel tijdens de audit sprak, maar ook uit de geselecteerde vijftien CMD-afstudeerproducten die het auditpanel bestudeerde en beoordeelde. Wel kunnen de afstudeerproducten innovatiever en gedurfdere. Het werkveld, de alumni inclusief, is te spreken over het functioneren van afgestudeerden in de beroepspraktijk.

Gelet op bovenstaande weging, beoordeelt het auditpanel standaard 4 als voldoet.

5. EINDOORDEEL

Het auditpanel heeft een CMD-opleiding beoordeeld, die beschikt over een goed vormgegeven curriculum, afgestemd op landelijk afgesproken leerresultaten. Studenten studeren na een nominale studieduur van vier jaar af op bachelorniveau, om vervolgens het voor de opleiding relevante werkveld met voldoende kennis en vaardigheden te betreden. CMD beschikt over een team docenten dat in staat is om zowel de theorie- als de praktijkcomponent op een adequate wijze te doceren. Het afstudeerproduct representeert het bachelorniveau en sluit aan op de wensen en eisen van het werkveld. Dat werkveld is tevreden over CMD-afgestudeerden, zowel wat vakinhoud als wat niveau betreft.

Het panel adviseert de NVAO om de accreditatie van de hbo-bacheloropleiding Communication and Multimedia Design (CMD) van de Hanzehogeschool Groningen in de variant voltijd te continueren voor een periode van zes jaar.

6. AANBEVELINGEN

Het auditpanel komt op basis van de bestudeerde documenten en naar aanleiding van de audit-gesprekken tot de volgende vier aanbevelingen.

- De opleiding stelt maatschappelijke vraagstukken centraal. Dit juicht het panel toe, zeker gezien de noodzakelijke maatschappelijke transitie waar media-ontwerp een bijdrage aan kan leveren. De opleiding zou het maatschappelijke met het zakelijke binnen het vakgebied en werkveld kunnen verbinden waarbij het maatschappelijke leidend is. Hiermee kan zij de impact van haar zienswijze en de efficiëntie van haar aanpak vergroten.
- Ontwikkel een manier die past bij vraagstukken met een maatschappelijk karakter en pas deze manier vervolgens ook toe bij zakelijke/commerciële vraagstukken. Door deze manier van werken kan CMD een bijdrage leveren aan de noodzakelijke en urgente transitie, zoals ook de ambitie van de opleiding luidt.
- De opleiding kan 'gedurfd ontwerpen' meer vormgeven, zowel in het curriculum als bij het afstuderen. Laat studenten zich comfortabel leren voelen bij creativiteit die een stap verder gaat, bij het zoeken naar vernieuwing en de onzekerheid die daarbij hoort. Het mag 'meer schuren'; daar komt daadwerkelijke innovatie uit voort. Zoek daarbij een balans tussen studenten ruimte geven en kaders bieden.
- Maak de beoordeling in stageformulier navolgbaarder, zodat zichtbaar wordt op basis waarvan de student beoordeeld is. Dit is inmiddels als bij het afstuderen gebeurd. Maak deze 'slag' ook bij de stage.

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen Hanzehogeschool Groningen hbo-bacheloropleiding Communication and Multimedia Design Voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet
Algemeen eindoordeel	Positief

BIJLAGE II

Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma opleidingsbeoordeling t.b.v. de Hbo bacheloropleiding Communication & Multimedia Design, Hanze Groningen.

PROGRAMMA VISITATIE 11 DECEMBER 2024

Locatie: Zernike Plein 11 Van Doorenveste

Opstart panel	30 min	8:30-9:00	D2.54
Ontvangst + pitch CMD	15 min	9:00-9:15	Hanze <i>Makerspace</i>
Management	30 min	9:15-9:45	Hanze <i>Makerspace</i>
Pauze	15 min	9:45-10:00	D2.54
* Showcase jaar 1 en 2	30 min	10:00-10:30	D2.22
Pauze,	15 min	10:30-10:45	D2.54
Studenten	45 min	10:45-11:30	D2.54
Lunch	45 min	11:30-12:15	Achter de Front Office
Pauze, documenten,	15 min	12:15-12:30	D2.54
Commissieleden	45 min	12:30-13:30	D2.54
Pauze, documenten,	15 min	13:30-13:45	D2.54
** Showcase jaar 3 en 4	30 min	13:45-14:15	Aula
Pauze, documenten,	15 min	14:15-14:30	D2.54
Docenten	60 min	14:30-15:30	D2.54
Pauze, documenten,	15 min	15:30-15:45	D2.54
Alumni en werkveld	45 min	15:45-16:30	D2.54
Paneloverleg	45 min	16:30-17:15	D2.54
Terugkoppeling aan team	15 min	17:15-17:30	D2.54

NB. In verband met de privacywetgeving zijn hier uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het auditpanel bekend.

Werkwijze

Bij de beoordeling van de opleiding CMD is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' (inwerkingtreding 1 april 2024). Daarin staan de standaarden vermeld waarop het auditpanel zich bij de beoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het auditpanel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

De secretaris lichtte het auditpanel voorafgaand aan de visitatie uitgebreid voor over het beoordelingskader en de -procedure en over de van hen verwachte attitude voor, tijdens en na de visitatie. Tevens zorgde de secretaris voor een kalibratie van het auditpanel door de interpretatie van de standaarden, de oordelen en de beslisregels door te nemen. Tijdens het audittraject bewaakte de secretaris de correcte procesgang, zag erop toe dat het oordeel van het auditpanel conform het kader tot stand kwam en ondersteunde het proces van de oordeelsvorming.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de betreffende opleiding. Voorafgaand aan het locatiebezoek vond een voorbereidend intern paneloverleg plaats waarin het auditpanel het informatiedossier en de onderliggende documenten besprak. Bovendien zijn de bevindingen van het auditpanel over de eindwerken tijdens het vooroverleg onderling gedeeld.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het auditpanel bood studenten, docenten en andere betrokkenen bij de opleiding die niet waren opgenomen in het programma van het locatiebezoek, de gelegenheid om aspecten onder de aandacht te brengen die zij van belang achten voor de beoordeling. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding de mogelijkheid daartoe tijdig en op correcte wijze bij hen onder de aandacht heeft gebracht en hen heeft geïnformeerd over hoe zij contact konden opnemen met de secretaris van het auditpanel. Het auditteam ontving geen reactie.

Afstemming deelpanelen binnen het cluster

Afstemming tussen de deelpanelen is geborgd door de overlap in de bezetting tussen alle deelpanelen. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder vindt afstemming plaats tussen de auditpanelen door ondersteuning van zoveel mogelijk dezelfde secretaris vanuit Hobéon en door de inzet van getrainde voorzitters.

Het oordeel van het auditpanel, vastgelegd in een conceptrapport, is door de opleiding doorgelezen en gecheckt op feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland', (2024).

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

Indien een opleiding onder één opleidingscode (ISAT) wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende beoordelingskader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Opleidingsbeoordeling instelling met erkenning ITK

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief indien alle standaarden 'voldoet' scoren.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief onder voorwaarden indien Standaard 1 voldoet en maximaal twee standaarden een 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel het opleggen van voorwaarden adviseert.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval negatief indien:

- een of meer standaarden 'voldoet niet' scoren.
- standaard 1 'voldoet ten dele' scoort.
- een of twee standaarden 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel niet adviseert om voorwaarden op te leggen.
- drie of meer standaarden 'voldoet ten dele' scoren.

BIJLAGE III

Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatierapport opleiding.
- Domeinspecifiek referentiekader en de leerresultaten van de opleiding.
- Opleidingsplan.
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
 - leerresultaten, leerdoelen, werkvormen, hetze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevelen), betrokken docenten en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Overzicht van het ingezette personeel:
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid.
- Overzichtslijst van *alle* recente eindwerken (of van portfolio's / werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid).
- Jaarverslag examencommissie.
- Toetsopgaven, beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) alsmede een representatieve selectie van gemaakte toetsen (verslagen, portfolio's, e.d.) en beoordelingen.
- Toetsbeleid.
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal.

Het panel heeft van vijftien studenten de afstudeerproducten bestudeerd en beoordeeld. Om redenen van privacy zijn de namen van afgestudeerden en hun studentnummers van wie het auditpanel de eindwerken heeft bestudeerd niet opgenomen in deze rapportage. Namen van de afgestudeerde studenten, hun studentnummer evenals de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV

Panelsamenstelling

Op 30 augustus 2024 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de bacheloropleiding Communication & Multimedia Design van Hanze Groningen, onder het nummer PA-2044. Deze opleiding behoort tot onderstaande visitatiegroep:

Naam visitatiegroep:	HBO CMD
----------------------	---------

De secretaris van het auditpanel beschikt over nadere informatie over de samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemde visitatiegroep zijn ingezet.

In onderstaande tabel volgen korte functiebeschrijvingen van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Rol	Korte functiebeschrijvingen
Drs. S. de Kruijk MEM	Voorzitter	Bestuurder en toezichhouder, ruim 25 jaar onderwijservaring in het hbo en het vo.
M. Rietbergen MA	Lid	Founder/ Director Design Innovation Group BV & coach/docent HKU.
Drs. J. Ossewold	Lid	Directeur-eigenaar Studio Ossewold/Concepts of Change.
V. Verbiest	Studentlid	Student Inholland, Business Studies I Banking & Insurance.

Drs. G. Broers	Secretaris	NVAO gecertificeerd secretaris.
----------------	------------	---------------------------------

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. Panelleden verklaren daarbij gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Hobéon

Sir Winston Churchilllaan 273
2288 EA Rijswijk
Postbus 70, 2280 AB Rijswijk
+31 (0)88 998 3140
www.hobeon.nl
info@hobeon.com